

Kudumisgrafiti liigutab linna!

ANU LEISNER

Tallinna Transpordiamet

ROBERT LANG

Tallinna Spordi- ja Noorsooamet

Tallinna Spordi- ja Noorsooameti ja Transpordiameti eestvedamisel vallutab juunis Euroopa kultuuripealinna Tallinna kudumisgrafiti. Kudumitest tehtud grafitiga kaetakse Tammsaare pargi pingid, puud ja tänavalgustid, Viru keskuse bussiterminali betoonsambad ning Tallinna Auto-bussikoondise madalapõhjaline buss. Esimesed aktsioonid on juba toimunud – kudumisgrafitiga on kaunistatud Viru keskuse bussiterminali seitse betoonsammas ja TAKi buss. Kas kudumisgrafiti ründab taas?

KUDUMISGRAFITI VALLUTAB LINNA!

Vabatahtlikud kudujad on alates 2010. aasta oktoobrist valmistanud 411 erinevas suuruses, värvi ja mustriga kudumisgrafiti tükki, mida vabatahtlikud juunis Tallinna linnapildi kaunistamiseks ning linlastele vaatamiseks ja katsumiseks üles panevad.

Kokku on kudumisgrafiti vabatahtlike meeskond ja läbi Eesti Käsitööõpetajate Seltsi 70 kooli õpilased üle Eesti kudunud ligi 150 m² kudumisgrafiti. «Sellist kudumisgrafiti tööde laekumist poleks me isegi parimas unenäos osanud oodata, need kogused on tõesti suured,» ütles Tallinna Transpordiameti poolne projektijuht Anu Leisner. «Siinkohal peaks kõigile panustajatele – vabatahtlikele, koolidele, õpetajatele ja kõigile teistele – edastama suure tänu, et võtsite vaevaks selles projektis osaleda ning kudumisgrafiit teha!»

Kudumisgrafiti rünnakud on seni üle elanud 10. juunil kaunistatud Viru keskuse bussiterminali seitse betoonsammas, mis jäävad kudumitest tehtud grafitiga kaetuks kudumite säilimisel kuni kultuuriaasta lõpuni.

Samuti on kudumisgrafitiga kaetud

13. juunil kaunistasid vabatahtlikud TAKi madalapõhjalise bussi kudumisgrafitiga.

Foto: Anu Kalda

Tallinna Autobussikoondise madalapõhjaline buss, mille sisemusse on istemetele paigaldatud kudumisgrafiti istmekatted. Lisaks on buss väljast üle kleebitud kudumisgrafiti imitatsiooniga ning jääb sellisena pealinna teedele sõitma kaheks aastaks.

Uut kudumisgrafiti aktsiooni on oodata Tammsaare pargis. Korraldajad soovivad siinkohal lugejatel valvsad olla, sest kudumisgrafiti jääb parki püsima täpselt seniks, kuniks ilmastikutingimused seda lubavad.

KULTUURYPEALINNA ÜKS SUUREMAID LINNARUUMI KAUNISTAMISE PROJEKTE

Meile teadaolevalt pole Eestis kudumisgrafiiti kunagi nii suures mahus tehtud ning kindlasti on sellise ettevõtmise puhul nii vastaseid kui ka poolda-

jaid, kuid eks see ole paratamatu iga projekti puhul, mille nimest käib läbi sõna «grafiiti».

Kudumisgrafiti puhul on üks olulisemaid ja erilisemaid eesmärke tuua linnaruumi uusi värve ja positiivseid emotsioone. Olgu siis tegu kaunistatud kudumibussiga või uutest toonides Tammsaare pargiga – kindlasti teeb see bussisõidu või parkikülastuse uudseks ja huvitavaks. Miks mitte ei võiks öelda, et paneb bussisõitjad naeratama ning teinekordki bussiga sõitma ning parkikülastajad peatuma ja hetkeks grafiiti imetlema.

«Kudumisgrafiti on minu arvates ideaalne võimalus, kuidas muidu tavalisse ja halli linnapilti tuua särtsu ja omapära,» arvas Tallinna Spordi- ja Noorsooameti noorsootöö osakonna juhataja Ilona-Evelyn Rannala. «Eriti just praeguse, kultuuri täis aasta raa-

mes on eriti positiivne, kui suudame kudumisgrafitiga püüda nii kohalike kui välismaalaste pilke ning neid grafiti olemuse ja vormi peale rohkem mõtlema kutsuda. Samuti on märkimisväärne, et meieni jõudnud kudumisgrafiit on teinud nii noored kui vanad, nii poisid kui tüdrukud üheskoos.»

Kudumitest grafiti tegemisele ja kultuuripealinna ühele suuremale linnaruumi kaunistamise projektile on kaasa aidanud ning suure töö ära teinud kümnete Eesti koolide sadad õpilased ja õpetajad, vabatahtlike meeskond, Eesti Käsitööõpetajate Selts, Eesti Puuetega Inimeste Koda ning Eesti Pensionäride Ühenduste Liit.

Kudumisgrafiti kuulub Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 programmi ja kudumisgrafiiti toetab ka CIVITAS MIMOSA projekt.

Snelli staadion ootab kõiki sportima!

AIN KIVI

*Tallinna Spordi- ja Noorsooamet
spordiosakonna peaspetsialist*

Alates selle aasta aprillist haldab Snelli staadioni Tallinna Spordi- ja Noorsooamet.

Meie eesmärgiks on propageerida sportlikke eluviise ja puhuda ellu aktiivne tegevus ajaloolisel staadionil, mis asub otse linna südames.

Soovime tagada üldhariduskoolidele, tavaharrastajatele ja spordiklubidele kaasaegsed sportimisvõimalused ning pakkuda sellega seonduvaid teenuseid.

2007. aastal renoveeritud staadion asub kesklinnas Toompea lossi ja Snelli tiigi vahelisel alal, aadressil Toompuiestee 24a.

Seal on võimalused jalg- ja korvpalli mängida, samuti on võimalik tegeleda tervisespordiga. Lisaks jooksuradadele on staadionil heite- ja kaugushüpesektorid ning lähiajal on plaanis ra-

jada spetsiaalse kattega korvpallikeskus koos jõulinnakuga. Staadionikompleksis on ka nüüdisaegsed riietus- ja pesuruumid.

Kuna Snelli staadioni jalgpalliväljaku mõõtmed ei vasta alaliidu kehtestatud normidele, liigamängude läbiviimiseks väljak ei sobi. See on ühest küljest suur miinus, kuid teisest küljest on tegemist väga hea treeningväljakuga harastusjalgpalli sõpradele ja lastega tegelevatele spordiklubidele. Asjaolu, et staadionil liigamänge ei toimu, tagab regulaarse treeningaja broneerinud grupele kindluse, sest nad ei pea muretsema, et treeninggraafikus võistluste tõttu suuri muudatusi tuleks.

Praegu kasutatakse staadioni pigem jalgpallitreeningute läbiviimiseks, kuid suve teises pooles on kavas avada kaks spetsiaalse kattega korvpalliväljakut, mis peaks ligi meelitama ka korvpallisõpru.

Samuti oleme hinnakirjas ette näinud üksikpääsme, mis hõlmab ka riie-

SNELLI STAADION

Soovid kasutada staadioni treeninguteks või korraldada võistlusi?

- Lihtsaim viis Snelli staadioni broneerimiseks: mine Tallinna spordiportaali aadressile www.tallinn.ee/sport/snellistaadion

- Vaata kasutusgraafikust sobiv aeg, tutvu hinnakirjaga ja edasta oma päring.

- telefon: 640 4696

- e-post: snellistaadion@tallinnlv.ee

tus- ja pesuruumi kasutamist. Kuna staadion asub looduskaunis kohas südalinnas, on olemas suurepärased võimalused ka näiteks lõunasel ajal treenimiseks. Sportida saab nii staadionil kui ka Snelli tiigi ümber. Tuled kohale, vahetad riided, 30 minutit tervisejooksu, pesema ja tööle tagasi.

Üksikpääsmega külastaja saab kasutada kõiki staadionirajatisi (jooksurada, jalgpalli- ja korvpalliväljakud), kui see ei takista lepinguliste klientide sportimist.

Kuidas saada lisainfot ja broneerida aega treeninguks? See on väga lihtne. Selle tarbeks on Tallinna spordiportaalis tehtud sisuleht www.tallinn.ee/sport/snellistaadion, kus on üleval kasutusgraafik reaalajas ning päringusüsteem, mille abil saab staadionit broneerida ja edastada lepingu sõlmimiseks vajalikke andmeid.

Head sportimist soovib Tallinna Spordi- ja Noorsooamet

ARVAMUS

Üheksa korda mõõda, üks kord lõika... ka noorsootöös

Ilona-Evelyn Rannala

Loe lk 2

NOORED JA TÖÖTURG

Noored ja tööturg – 5 küsimust

Kirsti Nurmela

Loe lk 3

NOORTEKESKUSED – HÜPPELAUD ELLU

Ranna noortekeskus tuleb taas

Robert Sadovski

Loe lk 4

GRUUVI KESKUS

Vastloodud Gruuvi noortekeskus on tänavasportlaste paradiis

Rando Soome

Loe lk 5

AVASTA MAAILMA YFU-GA!

Vahetus pakub tegijale vaheldust

Ursula Pensa

Loe lk 6

TEGEMISI NOORTELE JA NOORTEGA

Noor, see on päev sinule!

Kristo Peterson

Loe lk 7

Estonia nakatab lapsi ooperi- ja balletipisikuga

Mailis Kuur

Loe lk 8

Üheksa korda mõõda, üks kord lõika... ka noorsootöös

ILONA-EVELYN RANNALA

Tallinna Spordi- ja Noorsooameti noorsootöö osakonna juhataja

Enam ei tellita kooli lõpetamisel kleite ja ülikondi rätsepa juurest või kui seda tehaksegi, siis harva. Kes aga rätsepa juures kunagi käinud, teab, et mõõtude võtmine on oluline osa hästi istuva riideeseme valmistamisest. «Üheksa korda mõõda, üks kord lõika» on põhimõte, millest võib õppida ka teistel elualadel toimetades.

NOORSOOTÖÖL ON OMA VARRUKA PIKKUS JA ÕLGADE LAIUS

Eelmisel aastal töötasid Eestis noortevaldkonna eksperdid Euroopa sotsiaalfondi rahastusel (vt lähemalt Eesti Noorsootöö Keskuse kodulehelt www.entk.ee/kvaliteet) välja mudeli kohaliku omavalitsuse noorsootöö kvaliteedi hindamiseks.

Selles loos on hindamismudel otsekui mõõdulint ja samas ka kui kaalu-kauss. Mida noorsootöös täpsemalt üldse mõõta saab?

Mõõdetakse ja kaalutakse noortele loodud võimaluste hulka ja taset. Muu hulgas näiteks mitteformaalse õppimise (ehk kõik, mis ei tule kohustuslikest õppekavadest) erinevate vormide ja viiside olemasolu; noortealgatuste toetamist; kas ja kuidas soodustatakse noorte ettevõtlikkust ning kogukonnas osalemist ja kaasaraakimist; kas asumites on noortekeskused; kas noortekeskused on avatud noortele sobilikel aegadel; millist infot ja kuidas noortele jagatakse; kas noortega töötavad erihaaridusega motiveeritud noorsootöötajad, kes on oma töö- ja palgatingimustega rahul jpm.

Välishindajatest noorsootöötajad tutvuvad Ridala vallas Haapsalu kutsehariduskeskuse huvitegevusega.

Foto: Kaisa Orunuk

Mõõdetakse ka mitmeid teisi noorsootöö osasid – kujundlikult väljendades on nii varruka pikkus, õlgade laius, keskkoha ümbermõõt ja kõik muu teravpildi saamiseks ja hästi istuva kleidi/ülikonna valmimiseks väga olulised.

Mõõtmisel on alati ühikud. Rätsepa juures räägitakse sentimeetrites, tu-

rul kaalutakse grammides ja kilogrammides. Noorsootöös on põhilisteks olulisteks ühikuteks erinevad arvud – osalejate arvud, toetatud projektide arvud ja toetuste summad, noortekestuste kaugus elukohast ja lahtiolekua-ajad, infokanalite arvud.

Sisu poole pealt annavad olulist tagasisidet rahulolu-uuringud, noorte

esitatud ettepanekud ja uued initsiatiivid, partnerite lisandumine ja kaasalõõmine tegevustes, sponsorite olemasolu, meediakajastused jpm.

MÕÕDUD VÕETUD – SÖRMKÜBARAD KÄTTE?

Kui kõik olulised mõõdud on võetud,

saab üle vaadata kavandi ning hakata õmblema. Kvaliteedihindamise mõte on alati arengule kaasa aitamine ja millegi parema loomine, edasimineku – nii ka noorsootöös.

Eelmisel aastal loodud mudelit pilotiseeriti viies kohalikus omavalitsuses ning protsessi ja tulemustega jääd rahule – seda näitab sellel aastal noorsootöö kvaliteedihindamises osalevate kohalike omavalitsuste arv, mis on 19. Sel aastal osaleb nii pealinn, keskmise suurusega linnasid kui päris väikeseid kohti.

Kvaliteedihindamise protsessi teevad väärtuslikuks esiteks enesehindamine, mis toob kokku linna või valla noorsootöö otsustajad ja tegijad, noored ning paneb nad koos olemasolevat olukorda analüüsima, kriitiliselt hindama, aga ka loovalt tulevikku vaatama.

Teiseks ning ilmselt olulisemaks boonuseks on aga ekspertidest koosnev välishindajate meeskond, kes tuleb neutraalselt oma hinnangut andma ning pakub välja ka arendustegevusi.

Kolmanda väärtusena on protsessis oluline koht tulevikusuundade seadmisel ja arenduste töösse võtmisel. Lisaväärtusena jääb kõigile osalejatele meeldiv kogemus, uued kontaktid, innovaatilised mõtted ja loodetavasti suur ind oma tööd veel paremini teha.

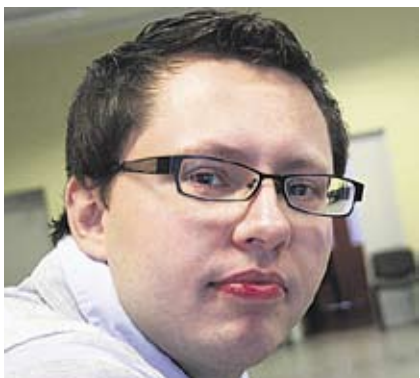
UUE KLEIDI VÕI ÜLIKONNAGA ELLU

Seega on sel aastal mitmetes «töökodades» üle Eesti, sealhulgas Tallinnas, kavandamise ja juurdelõikamisel täiuslikult istuv, stiilne, moodne ja šikk noorsootööülikond ja/või -kleit (püüan siin ikka soolist võrdõiguslikkust tagada).

Loodame, et disainerite, kanga, käärde, nõõpnõelte, niidi ja nõela, õmblusmasina ning õmblejate tarbeks ressursi jagub ja tuleb juurdegi.

Lõpuks aga tõmbavad ülikonna või kleidi selga noored ja sukelduvad pea es uutesse projektidesse, õpilasmalevasse, ettevõtlusesse, noortevahetusesse, ranna noortekestusesse, varivalimis-tesse, noortenädalasse, noorte moeatrissse, kudumisgratitsse jne, väljudes sealt targemana, osavamana, enesekindlamana, eluks paremini ettevalmistatamana – mis ongi ju eesmärk.

Visioonita pole tulevikku

URMO REITAV, MA

noorsootöö lektor, Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia noorsootöö õppekava programmijuht, Tartu ülikooli Narva kolledž

Noorsootöö on viimasel kahel kümnendil meie riigis üsna jõuliselt edasi liikunud, nii oma siult kui ka korralduslikus osas. Samas, ka Nõukogude perioodil saavutati murangulisi tulemusi ja pandi alus tänasele struktuurile (huvikoolid, noortelaagrid, huvijuhid jm).

Võiks ju arvata, et teadlikkus noorsootööst on kõigile enesestmõistetav ja vajaduski põhjendatud. Aga kas ikka on? Kas ei kuuldu jätkuvalt noorsootöötajate hulgast hõikeid, et jälle peab

enda vajalikkust tõestama, taas on vaja alustada otsast peale.

Ehk – kas äkki on noorsootöö ristteel, kus on vaja teha määrava tähtsusega valikuid, millises suunas edasi liikuda või jätkata sama kulgemist?

Juba kuningas Saalomongi on aastasadade eest öelnud, et ilma visioonita pole riigil ega rahval tulevikku. Või kasutades karupoeg Puhhilt tulnud mõtet, et kui sa ei tea, kuhu sa tahad jõuda, siis on sul raske sinna jõuda. Järgnevalt püüan minagi mõtiskleda selle üle, kuhu oleme liikumas ning küsin rohkelt küsimusi, millele ühiselt vastuseid mõelda.

MIDA ME SAAVUTADA TAHAME?

Viimastel aastatel on saanud suure tuhina ja hoo sisse noorsootööasutuste renoveerimine ja uute ehitiste rajamine. Üha enam võime oma riigis näha kaasaegseid ja väliselt kauneid hooneid nii noortekestuste, huvikoolide kui ka nõustamiskeskuste näol.

Kummalisel kombel on aga üheks märksõnaks noortekestuste sisus, lisaks ülekoormatud ja alarahastatud noorsootöötajale, jätkuvalt näiteks ka piljard. Kas tõesti on viimasel kahel kümnendil kujunenud avatud noorsootöö nurgakiviks värviliste kuulide tokimine?

Iseenesest on see ju professionaalseid reegleid järgides üsna strateegiline mäng – sihtimine, planeerimine, täpsus, riskid jne. Klassikalise piljardi kõrvale on koha sisse võtnud ka kõikvõimalikud arvuti/veebiväljundid Wii ja PlayStationi näol.

Leian end üsna tihti otsimas vastust küsimusele, mida me tegelikult nende vahendite ja töövormidega tahame saavutada? Mis on nende siht ja tulemus? Kas pelgalt ajaviitmine või tööpoolest strateegiline mõtlemine ja selle seostatus igapäevaeluga?

Ehk mida oleme noorsootöös saavutanud näiteks senise nn piljardi-kultuuriga? Kas noored on vähem tänavatel jõlkumas ja teevad paremaid karjäärivalikuid või on nende sotsiaalsed oskused muutunud paremuse poole?

KUIDAS LIIKUDA EDASI?

Meie esimeste noortekestuste tollane külastajaskond on jõudnud ikka, mil võiks seda küsida neilt endilt. Samas on ju noored üks kõige kiiremini muutuv elanikkonna grupp ning erinevad muutused ja arengud on neile igati omased.

Eks püüamegi ju väga-väga ajaga kaasas käia ning täita valdkonda uuendustlike ja kõitvate vormidega. Samas, kui tihti me tegelikult süveneme sellesse,

mis suunas need meil liikuda aitavad ning mis on nende tulemus?

Võime ju väita, et struktuur noorsootöös on viimaks välja kujunenud ja paika loksunud ning nuriseda selle üle, et seadus või strateegia on ajale jalgu jäänud. Aga kas ikka on? Miks pörkame sel juhul pidevalt kokku valdkonna kuvandi ja kvaliteedi osas? Miks on noorte osalus nii avatud noorsootöös kui ka noorteühendustes madal?

Kohati tekib mõte, et selles valdkonnas polegi võimalik peatuma jääda, vaid peab olema pidevas ja mõneti ülepingsutatud liikuvuses, kasvama sama kiirelt nagu nooredki. Kuid kas me tegelikult ka seda soovime? Ja kas ka noored ise mõistavad neile pakutavat ja loodavat sellisena? Olen enam kui veendunud, et mitte.

MILLISES EAS ON NOORSÖÖTÖ?

Jäin pikemalt mõtisklema noortekestustest, kuid lisaks neile on noorsootöös teisigi teemasid. Üha enam on poliitilist ja populistlikku populaarsust hakanud koguma huvitegevus ja -haridus.

Aeg-ajalt jääb mulje, nagu see oleks meie noorsoo päästerõngaks. Kindlasti ongi see üheks lahenduseks väga paljudele noortele, kuid kas selle valdkon-

na ületähtsustamisega ei vaju meie paat liialt kaldu?

Erinevate asutuste näol oleme ju tegelikult püsti pannud piisavalt toimiva struktuuri, hakanud üha enam rääkima selle sisust ja seda loimima elukestva, mitteformaalse õppimisega.

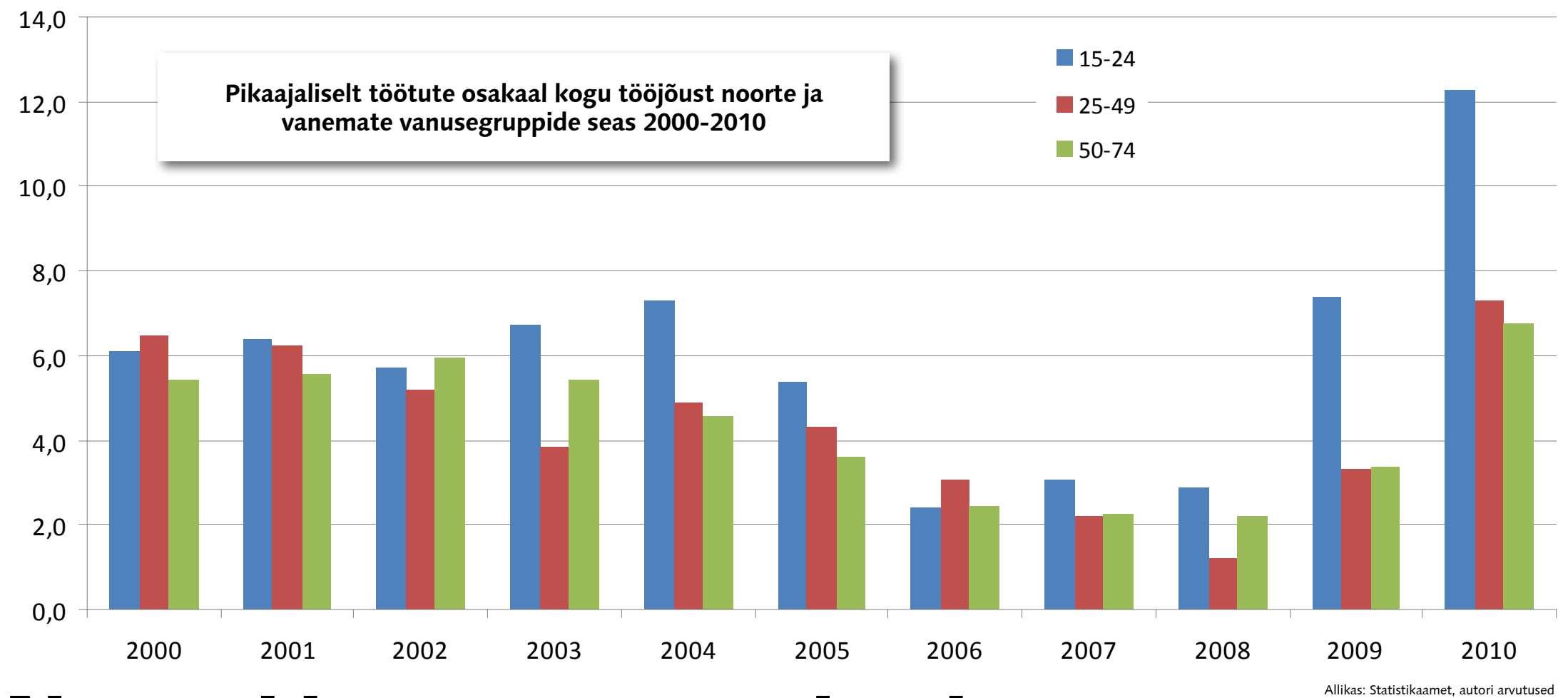
Kas noorsootöö on jõudnudki piltlikult teismeikka, kus möllavad hormoonid, kujuneb mina-pilt ja domineerib vabaduseiha? Või vajame siinkohal ka mõne vanema õe-venna eeskujut või nõuannet?

LEIDKEM AEGA MÕTISKLEDA

Igal juhul on kindel ja arusaadav, et noorsootöö valdkond kasvab ja areneb koos oma tõusude ja mõõnadega. Vahel kipub mugavus võimust võtma, vahel aga rahulolematuse või kärsitus. Me kõik vajame enesesse vaatamist ning oma võimete ja väärtuste üle süvenemist mõtlemist.

Seda ootavad meilt noored, aga ka tegelikult kogukond ja ühiskond tervikuna. Kindlasti ei suuda me tagada jätkusuutlikku Eestit ega noorsootööd pideva rabelemise ja enesetöestamisega.

Leidkem see aeg, mitte hetk, et vaadata sügavalt senitehtut ja selle tulemusi ning mõju noortele. Ja ärge olgu meie sealjuures komistuskiviks ajanappus või muud põhjendamata vabandused.

Noored ja tööturg – 5 küsimust

KIRSTI NURMELA

poliitikauringute keskuse Praxis töö- ja sotsiaalpoliitika analüütik

Majanduskriisi tulemusel on üha aktuaalsemaks muutunud küsimus noorte tööturust ja noorte tööturu probleemidest. Teema on käsitlusele võetud nii Euroopa Liidus, liikmesriikide valitsustes kui ka kohalike mittetulundusühingutes ja noorte esindusorganisatsioonides. Eestis tõstatas teema viimane noorteseire aastaraamat 2010 «Noored ja tööturg», mis käsitles noorte tööturu erinevaid küsimusi. Kogumikust ja sellele järgnenud seminarilt võis üles noppida mõned mõtted, mis on tekitanud küsimusi noorte tööturu teemade käsitlemisel.

1. KUI SUUR ON TÖÖTUS EESTI NOORTE SEAS?

Noorte tööturu probleemidest rääkimiseks on peamiselt andnud põhjust noorte suhtes väga negatiivsed arngud majanduskriisi ajal nii mitmeski Euroopa riigis. Ka Eestis jõudis see üsna kriitilise punktini, kui 2010. aastal ulatus 15–24-aastaste noorte töötuse määr 33%-ni. Selle näitajaga ulatus Eesti teiste Euroopa riikide seas viiendale kohale – Eestist suurem oli noorte töötus vaid Hispaanias, Lätis, Leedus ja Slovakkias.

Samas tuleb tõdeda, et kui noorte töötus kasvas majanduskriisis väga kiiresti, on see ka kärmelt taastumas – kui 2010. aasta esimeses kvartalis oli noorte töötus 41% juures, siis aasta hiljem on see kukkunud juba 21% juurde. Samas on paljudes teistes riikides püsinud noorte töötus endiselt kõrgel. Kuid see on siiski kaugelt kõrgem kui see, millega võiks rahul olla. Kui vaadata, milline oli noorte töötus majanduskriisi eelsetel aastatel (2007–2008), siis see jäi kvartalite lõikes 7–10% vahele. Täiskasvanute (25–49-aastaste) seas oli samal ajal töötus veelgi madalam, 4–5% vahel.

2. MIKS TULEKS PIDADA NOORTE TÖÖTUST PROBLEEMIKS?

Erinevad uuringud on näidanud, et noorena töötuks jäämine mõjutab oluliselt inimese arenguperspektiivi ning töötusjäämise risk suureneb ka tema edasises elus. Seega, mida rohkem on meil noori töötuid, seda suurema tõenäosusega on töötus nende inimeste jaoks probleem ka edasises elus.

Ning sellel on negatiivsed tagajärjed nii isikule (elastustase, madal sissetulek) kui ka ühiskonnale laiemalt (suuremad kulud sotsiaalsüsteemile). Kõige suurem on siinjuures probleem just nende noortega, kes ei ole töötud mitte lühikeseks perioodiks ja ajutiselt, vaid nendega, kes jäävad töötuks pikaajaliselt.

Kui 2005–2008 oli alla kuue kuu töötuna olnud noori kõigi noorte töötute seas umbes 60% ringis ning ülejäänud 40% olid olnud töötud kauem, siis 2010. aastaks on need osakaalud vahetunud – 61% kõigist noortest töötutest on olnud tööta kauem kui kuus kuud. Seega on noorte ees seisvate tööturuprobleemide lahendamine noorte pikaajalise arengutee määramisel ja negatiivsete mõjude ärahoidmisel äärmiselt oluline.

3. MIKS NII PALJUD NOORED ÜLDSE OTSIVAD TÖÖD, SELLE ASEMET ET ÕPPIDA?

Noorteseire aastaraamatut tutvustaval konverentsil tõstatati küsimus, miks nii paljud noored on tööturul kas töötamas või tööd otsimas, selle asemel et õppida? Noorteseire aastaraamatus on käsitletud ka õppimise kõrvalt töötamise küsimust ning mis noori selleks ajendab.

Uuringutes on leitud, et töökogemuse omandamine ja tööharjumuse kujundamine on nihkunud noorte elus üha varasemasse aega – töötamisega tehakse sageli algust juba enne kõrgharidusõpingute alustamist. Praxise ühe varasema üliõpilasi käsitleva uuringu andmetel töötavad üliõpilased kõrgharidusõpingute kõrvalt majanduslikel kaalutlustel (toimetulek ja teatud elustandardi säilitamise soov), kuid ka sooviga omandada töökogemus ning isikliku arengu eesmärgil.

Seega on noortele oluline nii raha teenimise võimalus kui ka arvamus, et edaspidi tööturul toimetulemiseks ning konkurentsivõime suurendamiseks on vajalik omandada töökogemus, mida hiljem tööandjale ette näidata. Seminaril leiti, et kuna töökogemuse omandamine on noorte seas väärtustatud ja üha kasvav trend, ei tuleks seda noortele keelata, vaid leida sellest positiivsed aspektid ja võimalused ning see noorte kasuks rakendada.

Töötamine aitab noorel paremini mõista, mida ta oma tulevaselt tööelult ootab. Samuti planeerivad noored oma karjääri sel viisil teadlikumalt, tajuvad konkurentsitingimusi paremini ja oskavad end seetõttu ka karjääriks ette

valmistada. Seetõttu tuleks pakkuda noortele enam võimalusi omandada õpingute kõrvalt erialast töökogemust ning paindlikke võimalusi, et töötamist õpingutega ühildada.

4. MIS ISELOOMUSTAB NOORI TÖÖTUID JA NENDE PROBLEEME TÖÖ LEIDMISEL?

Probleemid, mis põhjustavad noorte töötust, on väga erinevad. Uuringud on leidnud, et noorte tööjõus on ülekaalus mehed, kes on enam orienteeritud kutseõppele. Kuna nendel on kõrgharidusele orienteeritud naistega võrreldes lühem õpiaeg, sisenevad mehed tööturule varem.

Töötust mõjutab ka 15–24-aastaste noormeeste haridustase – varasemad uuringud on näidanud, et 36% nendest on omandanud vaid põhihariduse. Kui kinnisvarabuumi ajal leidsid nad lihttööd ehitussektoris, siis nüüd on neil madalama haridustaseme ja erialaoskuste puudumise tõttu märksa raskem tööd leida.

Noori iseloomustab ka see, et paljud nendest otsivad alles oma esimest töökohta ning ei ole varem töötanud. Olukorras, kus noored peavad konkureerima töökohtadele vanemate, tööturul kogenud töötajatega, on noortel sageli töökohast ilma jäämise risk suurem. Erandiks on siin töökohad, kus tööandjad väärtustavad eelkõige erialase hariduse olemasolu ning mitte nii väga varasemaid kogemusi – seega on noorte konkurentsivõime positsioon parem just erialasele tööle kandideerimisel. See eeldab jällegi teatud eriala omandamist, samas kui paljudel Eesti noortel on siiski üksnes üldharidus, ilma spetsiifilise erialata.

5. KES PEAKSID PANUSTAMA NOORTE TÖÖTURU PROBLEEMIDE LAHENDAMISEL?

Noorteseire kogumiku seminaril arutati ka seda, milline peaks olema iga osapoole roll noorte tööturu probleemide lahendamisel ning kes peaks siin panustama. Siinjuures on oluline rõhutada kõigi noorte individuaalsust.

Kuivõrd noored, kes ei leia tööd, on sageli väga erinevate probleemidega, on oluline leida ka individuaalne lähenemine tulenevalt konkreetse noore probleemidest tööturule sisenemisel. Just noorte töötute abistamisel on oluline roll töötukassal, kes pakub registreeritud töötutele erinevaid tööturumeetmeid. Kuigi töötukassal pole vaid noortele suunatud etteenuseid, on neil

võimalik leida sobiv kombinatsioon erinevate pakutavate teenuste seast, et tegeleda just nende probleemidega, mis takistavad noorel töö leidmist (nt pakutakse noortele töökogemuse omandamiseks praktika võimalust või karjäärinõustamist edasiste valikute toetamiseks).

Siiski ei pöördu kõik noored töötukassa poole ning tihti pole seetõttu võimalik ka noortele tööturuteenuseid pakkuda. Oluline roll noorte harimisel ning teadlikkuse suurendamisel oma võimalustest on ka noorsootööl. Samuti võimaldab noorsootöö ehitada noortes oskusi, mis on äärmiselt vajalikud tööturul, kuid mida ei saa omandada klassitunnis – suhtlemisoskus, vastutuvõime, avatus muutustele ja uutele ideedele, meeskonnatöö oskused. Noorsootöö pakub selliste oskuste omandamiseks vajalikku keskkonda.

Oluline roll on muidugi ka üldisel haridussüsteemil, mis pakub noortele tööturul vajalikke teadmisi ning suurendab nende konkurentsivõimet. Siinjuures on oluline küsimus see, kui paljud noored omandavad koolis mingisuguse eriala ning kuivõrd pakub haridus kokkupuudet tööeluga praktika näol. Need on kindlasti olulised küsimused, millele tähelepanu pöörata.

Kõige selle juures pole mitte vähem tähtis ka tööandjate roll. Tööandjatega kokkupuute olulisust rõhutati ka tööturuteenuste puhul, et noortel oleks võimalik saada kontakt tööandjaga, et näidata oma sobivust töökohale. Ka haridussüsteemis on oluline tööandjate panus, sageli just praktika näol.

Tähtis on ka kõigi nende osapoolte omavaheline seotus, et noortele suunatud tegevused oleks üksteisega seotatud ega toimiks eraldiseisvalt. Erinevatel noortepoliitika valdkondadel on tugev koosmõju, mida tuleb nende rakendamisel arvestada. Näiteks noorte töötute abistamisel on oluline kombineerida nii haridussüsteemi pakutavat, tööturumeetmeid kui ka kasutada noorsootöö võimalusi. Seega on tähtis, et erinevad osapooled tegutseksid ühise eesmärgi nimel ja toimiks valdkondade omavaheline toetamine.

Noorteseire kodulehekül:
www.noorteseire.ee

HAARA VÕIMALUSEST:

• **Õpilasmalev** – paljudele noortele esmane kokkupuude tööeluga. Osaleda saavad 13–26-aastased noored. Koondprojekti «Õpilasmalevad» koordineerib Eesti Noorsootöö Keskus, riigi finantseeritud malevad toimuvad 2011. aastal Eesti kõikides maakondades, v.a. Jõgeva- ja Rapla-maal. Infot saab kohalikest omavalitsustest.

• **TAHE programm** – võimalus noortel töötutel saada töökogemusi ja laiendada oma sotsiaalset võrgustikku noorteühingutes. Töötukassa maksab noorele kulude katmiseks vajadusel ka transporditoetust ning stipendiumi. Programmi koordineerivad Eesti Noorsootöö Keskus ja Eesti Töötukassa. Vt: www.entk.ee/tahe

• **Stardiplats** – noortele mõeldud CV koostamise portaal. Võimalik kirjeldata lisaks haridusele ka kõiki muid tööle saamist toetavaid õpikogemusi. Portaali haldab Eesti Noorsootöö Keskus. Vt: www.stardiplats.ee

KOMMENTAAR

KAISA ORUNUK

Eesti Noorsootöö Keskus, kvaliteedi ja seire suuna juht

Traditsioonilise formaalharidussüsteemi kõrval on selge ja tähtis roll noorte arendamisel ka noorsootööl. Kui noor on olnud aktiivne väljaspool koolipinki ja ammutanud mitmesuguseid väärtuslikke teadmisi ja oskusi ning ta vormistab need sisukaks CV-ks, siis on läbilöömise võimalus tööturul suurem.

Töökogemusega on otseselt võrreldavad näiteks töömalevas osalemine ja vabatahtlik tegevus. CV-d saab noor rikastada aga ka mitmete muude näidetega, tõendamiseks tulevaseks tööks vajalike kogemuste olemasolu. Näiteks koos teiste noortega mõnda sündmust korraldades on noor saanud meeskonnatöö kogemuse, võtnud ülesandeid ja need täitnud ning tundnud, mida tähendab kohusetundlikkus ja ka tulemusele orienteeritus. Need on märksõnad, mis tööandjat kõnetavad.

Vastloodud Gruuvi keskus on tänavasportlaste paradiis

RANDO SOOME
spordiklubi Sparta turundusjuht

Häid uudiseid kõigile tänavasportlaskudele – Tallinnas Pärnu maanteel on spordiklubi Sparta ja batuudikeskuse Skypark läheduses avanud uksed Gruuvi keskus, mis oma uhkete rularampide, õdusa kohviku, peoruumide ning mängusaaliga on tõeline tänavasportlaste paradiis.

Mõte pakkuda Tallinna noortele ka talviseks pimedaks ajaks mõnusat kogunemiskohta koos kõige kaasaegse tänavaspordi harrastamise jaoks vajalikuga tekkis möödunud aasta suvel. Tõsi, vajadus sellise mastaapse ja moodsa keskuse järele oli olemas juba märksa varem. Tallinna Spordi- ja Noorsooameti juhataja Rein Ilvese sõnul kinnitavad seda ka noorte seas läbi viidud erinevad uuringud ja küsitlused, millest on kumanud läbi selge soov sisekeitpargi loomisest. «Oleme sellise tänavaspordi keskuse tekkimist pikisilmi oodanud,» kinnitab Ilves.

Gruuvi keskuse rajamise initsiatiiv tuligi noortelt endilt. Projekti hakkas juhtima energiline, kümneaastase rulatamiskogemusega tänavaspordientusiast Lauri Mei, kes nüüd kannab Gruuvi keskuse tegevjuhi tiitlit. «Siiaaani on Tallinnas olnud talvised tänavaspordialade harrastamise võimalused piiratud,» räägib 21-aastane Mei ning tõdeb enda kogemustele toetudes, et ainsaks kooskäimise kohaks on olnud spordi- ja noorsooameti hallatava asutuse koosseisu kuuluv Pääsküla noortekeskus, mis aga kipub ala huvilistele kitsaks jääma. «Tajusime, et tänavaspordi harrastajatel on kooskäimiseks vaja uut ja moodsat kohta,» võtab Mei kokku entusiastlike noorte soovi.

SKAITPARGI KUJUNDUS ON HÄSTI LÄBI MÕELDUD

Sobiv paik uueks keskuseks leiti vaat et Tallinna kesklinnast, Pärnu maanteelt, Sparta spordiklubi ja Skyparki lähedal. Noor tegevjuht toonitab, et alates projekteerimisest ja ehitusest on kõik kohalike Eesti inimeste tehtud: «Tänavaspordihuvilised on ise selle ehitusel talgute korras kaasa löönud ja juhtnõõre jaganud. Skeitpargi kujundus on väga hästi läbi mõeldud tervik ja tehtud sõitjatele võimalikult mugavaks.»

Tõepoolest, pilk vastvalminud ja värskuse järele lõhnavasse keskusse vaid kinnitab seda. Rohkem kui 500 ruutmeetrisel rularampide maastikul saavad trikitada ka kõige nõudlikumad tänavaspordialade harrastajad. «Kogu kompleks on 900 ruutmeetrit suur,» laob Mei arvudega pasjanssi ning saadab pilgu üle avara keskuse, kus tõepoolest leidub tegevust igale maitsele. Tulevikus plaanib Gruuvi keskus ka väliväljakute tegemist, kolides niimoodi suvets õue ja tulles talveks tagasi sisehalli.

Gruuvi moodustabki koos Sparta ja Skyparkiga omamoodi sportliku kolmnurga, kus liikumislembust saab leevendada iga soovija jaoks vajalikus võtmes. Peatselt peaks hakkama Skyparki ja Gruuvi keskuse vahel liikuma ka kõisrauttee ehk *zipline*, millega huvilised saavad lõbusõitu teha ning kas või Euroopa ainulaadsest batuudikeskusest otse skeitparki põrutada! Põnevust töötab igatahes tulla kamaluga.

RAMBID NAGU LÕUNA-EESTI KUPPELMAASTIK

Eesti rulasporti paremiku kuuluv ja Sempel Sessionil kaasa teinud Toomas Seppänen peab Gruuvi keskust Euroopa tipptasemel olevaks skeitpargiks. «Minu arvates on ta parem isegi Hel-

Gruuvi keskus on Euroopa tasemel skeitpark.

Foto: Andres Luidre

GRUUVI KESKUS

- Pärnu mnt 139e/13, 11317 Tallinn

- Avatud iga päev 10-22

- Lisainfo:** siseskeitpark, kohvik, batuudid, mängudesaal, 3 sünnipäevaruumi, Vansi esinduskauplus, duširuumid. Tasuta WiFi ning voolupistikud sülearvutite jaoks.

- Ühistransport:** bussid 5, 18, 20, 32, 36, 57.

- Rohkem infot kodulehelt www.gruuvi.ee või e-posti aadressilt info@gruuvi.ee

singis olevast Kontula areenist,» avaldab ta arvamust.

Võistluste tõttu erinevaid halle näinud Seppänen peab Gruuvi trumbiks katkematu ringrattana kulgevaid ja viimse detailini läbi mõeldud rularampe. «Kui mujal peab raja lõppedes sõiduvahendilt maha tulema, siis Gruuvis jõuad tagasi algpunkti,» ütleb Seppänen ning ülistab uut keskust taevani. «Oleme sellise koha tekkimist ammu oodanud. Lõpuks ometi on üliheade treeningtingimustega koht, kus pärast trenni saad ka pesemas käia – viimase peal.»

Gruuvi tegevjuhi Mei sõnul sobib uus skeitpark nii rulatajatele, BMXi sõitjatele, tõukeratturitele kui ka rulluisutajatele. «Korraga peaks rularambile trikitama mahtuma umbes 70 tänavasportlast ja niisama harrastajat,» usub ta ja täpsustab, et kogu maja mahutab ühel ajal umbes 150 inimest.

Keskuses, mida mõnes mõttes võib ka tõeliseks noorteklubiks nimetada, on tõepoolest kõik tehtud noorte maitset arvestades. Juba sissepääsu juures võtab tulijat vastu Vansi esinduskauplus, kust ala harrastajad saavad soetada endale noorte seas ülipopi kaubamärgi moodsamaid tooteid, alates ru-

lavarustusest ja lõpetades Tallinnas ainulaadsete tossumudelitega.

Kohe poest edasi minnes ootab mängudetuba ning sealt edasi avar rampidejada, meenutades oma mägede ja orgudega kohati Lõuna-Eesti kuppelmaastikku. Vinge elamus on garanteeritud!

TÄNAVASPORT ON PÕRANDA ALT VÄLJA TULNUD

Tänavasport on viimaste aastatega tõstnud kulutulena oma populaarsust. Suvi võib linnatänavatel kohata peadpööritavaid trikke tegevaid rulamehi või tagarattal sõitvaid BMXi haisid, kelle oskused panevad möödakäijaid lausa ohhetama. Heitke kas või pilk Tallinna Vabaduse platsile, otse Tallinna Spordi- ja Noorsooameti juhataja Rein Ilvese kabineti akna alla, kus rulalaudade ja ratastega tänavatähed suviti koguneda armastavad. «Tänavasport muutub järjest populaarsemaks, Gruuvi- keskuse sugune noorte kogunemiskoht leiab kindlasti laia kandepinda,» on Ilves veendunud.

Gruuvi eestvedaja Lauri Mei sõnul teeb ala põranda alt väljatulek ainult rõõmu. Ta ise mäletab veel paari-kolme aasta tagust aega, kui rulatajad olid paljude linlaste jaoks tavalised viltuste nokkmütsidega kraaded, kes huligainitsedes tänavasillutisest kive välja kiskusid ning majade seintele grafitid joonistasid. Ja võib-olla ka möödakõndijatele häbematusi hõiksid. «Tänavasport pole enam tabu. Inimesed on mõistnud, et ka 13–20-aastased täisjõus noored propageerivad rulatahes või rulluisukudega trikitades ju tegelikult tervislikke eluviise. Proovime Gruuvi keskuses olnud poolt noori selle spordiala juurde suunata.»

Mei ei varja, et juba sügisest on plaanis ala populaarsust kasvatada ka järelkasvu koolitamise näol. «Plaanime käima lükata väikeste poiste ja tüdru-

kute rula- ja BMX-rattatreeningud,» paljastab ta ning lisab veendunult, et huvi sellise adrenaliini verrepumpava tegevuse vastu on Tallinna lastel kindlasti olemas.

PAKUB VÕISTLUSVÄLJUNDIT HARRASTAJATELE

Lisaks treeningute alustamisele kavatseb Gruuvi keskus täistuuridel käima lükata ka võistluskarusselli. Kes siis ei tahaks oma naabripoisiga trikitamises jõudu katsuda või teise linnaosa tegijatega rularambil mõõtu võtta? Siiaaani on meie tänavaspordivõistluste lipulaevad, Sempel Session ja Pärnu Kuld-rula, mõeldud eelkõige n-õ oma ala proffidele – USAst või Euroopast kohale tulevatele kõlavatele nimedele, kelle oskusi küll imetletakse ning trikke matkitakse, kuid kellega koos võistlemine jääb enamikule tänavasportlastele kaugeks unistuseks. Gruuvi pakuks võistlusväljundit just tavalistele harrastajatele.

Oma värvikaimates visioonides plaanivad gruuvilased tulevikus kohale tuua ka välismaa ässasid, kellega koos kõik soovijad saaksid võistelda. Rulatipp Seppänen peab seda parimaks reklaamiks oma lemmikalale. «Iga uue jõuprooviga hakkavad kindlasti lisanduma uued näod ja see tõstab tänavaspordi populaarsust,» usub ta.

Keskuse tegevjuhi Mei sõnul ei piirdu võistlusampluaa ainult rularampidel toimuvaga. «Hakkame võistlusi korraldama ka meie saalis,» kinnitab ta ja loetleb Gruuvi teisi trumpe – lauajalgpalli, õhuhokit ja ehtsaid rallisimulaatoreid, kus virtuaalselt Markko Märtiniks või Sebastian Loebiks kehastudes võib kas või tuhande järve maa rallil kihutada. Nauding missugune!

Gruuvi tulevikuvisionid on tõesti muljetavaldavad. Neist kumab läbi soov kasvada sõna otseses mõttes lahedaks

noorteklubiks, kus lisaks sportimisele, ühisele ajaveetmisele ja pidutsemisele hakkaksid toimuma ka noorte mõeldud erinevad kultuurisündmused. Miks mitte näiteks andekate DJ-de kokkutulekud, filmiõhtud või perspektiivikate bändide kontserdid?

Esimesed esinejad on plaanis kohale kutsuda juba sellel suvel. Mis oleks veel mõnusam, kui kuulata rulatamise vahepeale tulevaste rokkstaaride kitarisoolosid või muusikamiksijate mõnusaids rütmikokteile? Paneks jala tatsuma ning annaks sealsamas võimaluse ka oma tüdruksõbraga kas või paar sammu tantsu keerutada.

TERETULNUD ON KA TÜDRUKUD

Tegevjuht Lauri Mei rõhutab mitmel korral, et Gruuvi keskus pole loodud ainult noormeestele. Kaugel sellest. «Siin leidub kuhjaga tegevust ka tüdrukutele,» ütleb Mei ning julgustab õr-nema soo esindajaid samuti kohale tulema. Kui ise rampidel trikitada ei taha, saab ülevalt teiselt korruselt elada kaasa rambimaastikul toimuvale melule, noorteslängi kasutades «klemmide trikitamisele», hüpata batuutidel või mekkida kohvikus suupisteid. «Menüü on koostatud noorte maitset arvestades – pannkoogid, soojad võileivad, jäätisekokteileid,» loetleb Mei.

Ah jaa, üks oluline asi veel – Gruuvi keskuse uhkuseks ja eripäraks töötab kujuneda ka sünnipäevade ja lihtsalt pidude pidamise võimalus. Peoruumide klaasseinte tagant avaneb võr-ratu vaade rularampidele! Kui kiviviske kaugusel asuvas Skyparkis peavad oma sünnipäevi põhiliselt väiksemad lapsed, siis Gruuvist töötab tulla kuum koht just veidi vanematele peolistele.

Võib vaid ette kujutada peatselt noorte hulgas levivaid peokutseid: võta rula või tõukeratas kaasa ning tõtta minu sünnipäevale! Kuhu?

No mõistagi Gruuvi keskusesse.

Avasta maailma YFUga!

Foto: Valentin Donath

Vahetus pakub tegijale vaheldust

URSULA PENSA

sissutulevate õpilaste programmiassistent

Noorus on aeg, mil kõik uk- sed on valla ning maailm ootab uusi elluastujaid. Üle 30 välismaalt pärit noore gümnaasiumiõpilase valis eelmisel aastal Eesti kohaks, kus elada aasta aega teises peres, hankida uusi kogemusi ja tutvusi ning õppida ära uus keel.

Noortele, kes YFU rahvusvahelise organisatsiooni kaudu Eestisse tulevad, on üks olulisemaid tuleku põhjuseid avastada uus riik ning tutvuda eluga teises kultuuris. Kuid lisaks maailma eri paigust saabunud noortele õppuri- tele moodustavad olulise osa vahetus- aastast nende siinsed pered. Vahetus- pere pakub õpilasele kodu, sooja süd- ant ja avatud meelt ning ilma nende peredeta, ei õnnestuks ka täita noorte kauaigatsetud unistust.

Mis siiski on see, mis on juba üle 200 Eesti peres tekitanud mõtte haka- ta vahetuspereks? Peamiseks põhjuseks on olnud soov rutiinist aastaks ajaks eemalduda ning tuua uue pereliikme abiga vaheldust igapäevaellu. Samal ajal lisab mõttele jumet ka koduse keele- praktika võimalus. Perekond Manno-

MIS ON YFU?

- YFU Eesti MTÜ on rahvusvaheline orga- nisatsioon, mis pakub haridusliku ees- märgiga kultuurivahetusprogramme enam kui 60 riigis. Sellest ajast peale on Eestis käinud ligi 200 15-18aastast güm- naasiumiõpilast, kellele soovitakse leida just see kõige õigem perekond. Käes- oleval aastal saabub Eestisse 30 noort, kellele otsitakse parimat peret. Täpsem teave vahetuspereks saamise kohta asub aadressil www.yfu.ee/vahetuspere või yfu@yfu.ee.
- Kui oled ise 15-18 aastane kooliõpilane, on ka sinul võimalus minna YFU Eesti MTÜ vahendusel maailma avastama. YFU Eesti kaudu on õpilasvahetusprog- rammis käinud juba üle tuhande õpila- se. Lisainfo leiad www.yfu.ee.

vile, kelle peres elab juba pea aasta aega Šveitsist pärit Adrien, oli otsusta- vaks põhjuseks hoopis soov õppida tundma uut kultuuri ning võtta perre vastu uus liige, kellele tutvustada siin- set kultuuri. Seega on YFU vahetuspe- rede programmi puhul tegemist n-ö kaks ühes võimalusega: ühelt poolt täi- detakse noore unistus õppida ja elada

teisel maal, teiselt poolt rikastatakse pereelu uute kogemuste ja inimestega. Eksootilisemaks näiteks on Jaapanist pärit Hazuki, kes õpetas perele Jaapa- ni kalligraafiat (pildil).

Mida aeg edasi, seda kindlamalt tunneb end nii noor gümnaasiumiõpi- lane kui ka pere. Kui algul on peami- seks suhtluskeeleks üldjuhul inglise keel, siis juba kolme kuu möödudes avastatakse, et suheldakse vaid eesti keeles. Igapäevase keelepraktika abil hakkab ka väidetavalt üks raskemaid keeli imekiirelt külge.

Aasta lõppedes on pere ja nende uusim liige juba niivõrd lähedased, et suure tõenäosusega jäädakse edaspidi- gi suhtlema ning tihti käiakse veel hil- jemgi üksteisel külas. Pereema Eve Mannov mainib, et Adrien on äärmis- selt tore vahetusõpilane. «Me vist ei julgegi enam uut last võtta, sest pare- mat noort on raske tahta,» sõnab Eve.

Siiski moodustavad suure osa YFU peredest need vahetuspered, kelle juu- res on elanud kaks või rohkem õpilast. Juhtub, et kui üks laps juulis oma pä- risvanemate juurde tagasi läheb, vali- takse YFU telefoninumber ning soovit-akse jätkata vahetuspereks olemist augustis saabuvatele sãrasilmsetele noortele.

Vahetusõpilane Hazuki Jaapani kalligraafiat õpetamas.

Foto: YFU erakogu

YFU EESTI
Rahvusvaheline õpilasvahetus
www.yfu.ee

TULEVIKU TEGIJAD ALUSTAVAD SIIT!

Sanna Lutsoja
2009 USA

MÕTLE GLOBAALSELT,
TEGUTSE LOKAALSELT.
EESTI TULEVIK ON
LAIA SILMARINGIGA
HARITUD NOORED.
HAKKA VAHETUSÕPILASEKS!

“Kas sina mäletad täpselt, kus olid ja mida tegid suve alguses 2009? Mina mäletan eredalt seda aega – USA elu, käimas olid tennise turniirid, koolis oli viimane teatrilavastus grimmeerijana, pidulik keskkooli aastalõpu ball oli möödas ja ees ootas veel sümfoonia orkestrite viimane kontsert. Peale kooli lõppu sai USAs reisida ja ilmaimesid oma silmaga tunnistada.

Üks aasta välismaal elada on kogemus, mis ei hääbu ei aasta ega aastakümnete pärast. Olgu selleks riigiks Saksamaa, India, Brasiilia või Ghana Aafrikas, vahet ei ole. Mida aeg edasi läheb, seda enam hakkab YFUga kogetut hindama. Alustades sellest, et mul on keel vabalt suus, suurepäraseid sõbrad USAs, lai silmaring ja need erilised mälestused tagataskust võtta. Võib öelda, et töötan täna oma unistuste töökohas tänu vahetusaastal selginenud tuleviku plaanidele. Öeldakse ju, et märklauda ei taba, kui märki ennast pole näha. Tagasi Eestis olles, tuleb üllatuseks, kuidas mõni asi, mis aasta tagasi iseenesest mõistetav oli, omab nüüd erilist väärtust. Olgu see õhtusöök lähedastega, puhas roheline loodus või võimalus poest kohukest osta.”

Noor, see on päev sinule!

KRISTO PETERSON

Noortepäev 2011 projektijuht

Mis on õigupoolest noortepäev? Noortepäev on pühendatud väga olulisele ühiskonnaosale – noortele. Positiivse trendina on viimastel aastatel aina enam tavainimesi, ettevõtjaid ja riigimehi hakanud mõistma, et noortesse investeerimine on kõige suuremat tulemust toov ja parim investeering tulevikku.

Selle panuse tähtsus jõuab täielikult otsustajateni vaid siis, kui noori nähakse ühiskonnas olulise ja vajaliku ressursi ja väärtusena. Nii meie sees kui kõigjal meie ümber võiks valitseda vastastikune mõistmine, aksepteerimine ja toetamine, kus noored suhtuvad lugupidamisega eakamatesse inimestesse, kes vastavad samasuguse lugupidava ja toetava suhtumisega noorte ja nende tegemiste suunas.

Pole harv kuulda noortelt arvamust, et nad tunnevad ennast teiste vanuserühmade kõrval alatahtsustatuna või isegi kõrvalejääetuna. Ehk oled ka sina, kes seda artiklit loed, sedasi tundnud. Või sinu sõber, poeg või tütar, õde või vend. Kui meenutada mõne kuu eest toimunud riigikogu valimisi, siis paratamatult peab tõdema, et suur osa erakondade valimislabadustest olid suunatud kõikidele muudele sihtgruppidele kui noortele.

Kui oled tudeng, siis oled ehk kuulnud õppelaenu tagasimaksmise tühistamisest või väljaspool Tallinna linna elavatele tudengitele kallimate piletihindade kehtestamisest ühistranspordis. Rahvusvaheline noortepäev on meile heaks meenutajaks, et mängime kõik tegelikult palli samas meeskonnas, ja samuti heaks võimaluseks, et ühiselt mõelda noorte ja noorteühenduste vajaduste, olulisuse ja rolli peale ühiskonnas.

See päev ei ole mõeldud ainult noortele, vaid kõigile, kes hoolivad tulevikust. Noortepäeva tähistamise eesmärk ongi laiemale avalikkusele teadvustada noorte ja noortevaldkonna muresid, ootusi, mõtteid ja unistusi.

Noored 2009. aasta Noortepäeval kontserti nautimas.

Foto: Eesti Noorteühenduste Liidu erakogu

On ju noored need, kes ühel hetkel enda tööde ja tegemistega headeks kodanikeks saavad.

«Kuhu kuulud sina?» ehk kuidas noortepäeva tähistamises sel aastal kaasa lüüa?

Traditsiooniliselt tähistab noorteühingute katusorganisatsioon Eesti Noorteühenduste Liit ka sel aastal rahvusvahelist noortepäeva ja seda juba kümnendat tund. Liiklusohutus tundub oluline teema, mille kohta on näha hulgaliselt joonistatud pilte. Noorsootöötaja Lii räägib lähemalt erinevatest koolitustest, mis neil läbi viiakse: helkuriprojektist Must Nukk, esmaabi- ja tervishoiu- ning HIV ennetuse koolitustest. Järgmiseks külastame Komanlandi tee noortekeskust – siin on avatud siserulapark ning piljardisaal. Ühe ukse tagant leiame hubase kööginurga, kus noormehed parasjagu pastat valmistavad. Istume ekskursiooni lõpus noorteka kontoris. Uurime noorsootöötaja Marjana ja Anne käest, kuidas kõik alguse sai. Kuressaare huvikeskus alustas 1998. aastal ning on oma tegevuse jooksul pidanud mitu korda kolima. See on paljuski nende tegevust kujundanud ning koha vahetades on ka mõnest noorest ilma jäänud. Töötajad on neil aga tõelised entusiastid, haritud inimesed, kes armastavad oma tööd ning on kohale jäänud ka vaatamata märkimisväärssele palgakärpele.»

Tiheda päeva jooksul on noorteühenduste laadal võimalik tutvuda eri-

nevaid tegutsemis- ja arenemisvõimalusi pakkuvate noorteühendustega; toimuvad põnevad ja nooruslikult pöörased võistlused, kaasakiskuvad arutelud ja avatud ruumi meetodil töötoad riigikogu liikmetega, diskussioonid noortele hingelähedastel teemadel meil veel vähetuntud meetodite abil ja palju muudki.

Kõige aktiivsemad ja silmatorkavamad osalejad saavad muidugi ka vääriliste auhindade ja tunnustuse osaliseks. Meelt lahutavad päeva jooksul huvitavad esinejad nii Eestist kui kaugemalt. Programmist ei puudu ka üllatused! Alati on teretulnud ka noorte endi al-

gatused ja initsiatiiv oma kodukohas noortepäeva tähistamiseks midagi ette võtta. Kui sinule ja sinu sõpradele tundub see mõte huvitav, siis julgustan sind meiega ühendust võtma ja võid olla kindel igakülgele abile ja suunamisele Eesti Noorteühenduste Liidu meeskonna poolt.

Et olla kursis üle Eesti toimuvate noortepäeva tähistamisega, leia meid Facebookist «Noortepäev» lehelt. Vaata ka noortepäeva koduleheküljele aadressil www.noortepaev.com.

Kõik noored ja nooruslikud – kohutumiseni 12. augustil noortepäeval!

Eesti Noorsootöötajate Ühendus käis külas... märkmeid meie päevikust

JAANIKA KUKLASE

projektijuht

Eesti Noorsootöötajate Ühendus (ENÜ) koondab endas noorsootöötajaid ja noorsootöö sõpru üle kogu Eesti. Sel aastal tuleb ühendus külla kõikide maakondade noorsootöötajatele ja mitmetele noortekeskustele. Uurime igapäevase noortega töötamise võlusi ja valusi Eestis ning muidugi tutvustame oma tegemisi ja plaane.

Külastustuuri mõte küpses ühendusel pikemat aega. Milline näeb välja ühe noorsootöötaja päev Saaremaal ja milline näeb välja ühe noorsootöötaja päev Virumaal? Kas rõõmud ja mured on noorsootöötajatel sarnased? Kas neil oleks üksteiselt palju õppida? Kas kohalik kogukond väärtustab tehtavat tööd noortega? Kuidas noorsootöötajate ühendus saab aidata neid teemasid lahendada või vastuseid leida? Need olid küsimused, mis meid tagant tõukasid ning praegu, kui oleme külastanud juba kuut maakonda, oskame mõnele nendest ka vastata.

Mõned katked meie külastustuuri päevikust: «ENÜ teine külas käik on Saaremaale ja Muhusse. Pärast mõnusat ja asjalikku vestlusringi maakonna noorsootöötajate infopäeval külastame ka noortekeskusi.

Kuressaare huvikeskuses tervitab meid juhataja asetäitja Anne, kes lahkelt keskusi tutvustab. Kitsa tn noortekeskuse ühes ruumis käib parasjagu rattaliikluse tund. Liiklusohutus tundub oluline teema, mille kohta on näha hulgaliselt joonistatud pilte. Noorsootöötaja Lii räägib lähemalt erinevatest koolitustest, mis neil läbi viiakse: helkuriprojektist Must Nukk, esmaabi- ja tervishoiu- ning HIV ennetuse koolitustest. Järgmiseks külastame Komanlandi tee noortekeskust – siin on avatud siserulapark ning piljardisaal. Ühe ukse tagant leiame hubase kööginurga, kus noormehed parasjagu pastat valmistavad. Istume ekskursiooni lõpus noorteka kontoris. Uurime noorsootöötaja Marjana ja Anne käest, kuidas kõik alguse sai. Kuressaare huvikeskus alustas 1998. aastal ning on oma tegevuse jooksul pidanud mitu korda kolima. See on paljuski nende tegevust kujundanud ning koha vahetades on ka mõnest noorest ilma jäänud. Töötajad on neil aga tõelised entusiastid, haritud inimesed, kes armastavad oma tööd ning on kohale jäänud ka vaatamata märkimisväärssele palgakärpele.»

Panime päevikusse ka kirja, mida noorsootöö tegijatele endile tähendab: «Ühel kenal kevadisel päeval

tulime külla Raplamaale ja jõudsimme oma külastustuuri lõpuks väikesesse alevikku Rapla lähedal – Kehtnasse. Vallavalitsuse noorsootööspetsialisti Kaire sõnul on noorsootöö eelkõige kodaniku kasvatamine ja pidev nuputamine, kuidas noori haarata ja kasulikule suunata. Milline on hea kodanik? Enesekindel, pealehakkaja, omab julgust oma maailma muuta, ettevõtlusega alustada, julgub koostöös tegutseda. Kehtna noortekeskusest on välja kasvanud funktsioneeriv noortekogu – see on noorteühendus, millel on 12 aktiivset liiget, kes käivad regulaarselt koos. Noortekogus tegutsemine on näide heaks kodanikuks olemisest ja seda just väikeses alevikus. Noortekogu korraldab heategevussüritusi, noorteõhtuid, noortelt noortele tegevusi. Viimane ettevõtmine oli kohalike ruumide siseviimistluse uuendamine, milleks korraldati talgud, kaasates nii noori kui täiskasvanuid.»

Kokkuvõtvalt võib juba praegu, pärast kuut külastust öelda, et Eesti noorsootöötajad on pühendunud ja leidlikud. Tööülesanded on neil aga uste lahti keeramisest ja koristamisest projektide ja aruannete kirjutamiseni, sündmuste organiseerimise ja läbiviimiseni ning noortega suhtlemise ja nõustamiseni välja. Tehakse koostööd, hinnatakse

se kogukonna positiivset suhtumist ja kohaliku omavalitsuse toetust. Olgugi, et see toetus on sageli ainult ruumide ja ühe inimese palgafondi näol.

Loodame, et majanduse kosudes leiavad omavalitsused võimalusi suuremal määral panustada noorsootöö tegevustesse, et välistada tegevuste jätkusuutmatust projektipõhisuse tõttu. Loodame, et noorsootöötajad leiavad omavalitsustes järjest enam tunnustamist, muu hulgas ka väärilise palgaga. Meelde jäid veel Palivere ja Muhu noortekeskus, kus on ainult üks noorsootöötaja, kes teeb kõike (ja selliseid keskusi on Eestis mitu). Sellisel puhul ei ole noorsootöötajal kerge end täiendada käia või muudest valdkonna üritustest osa võtta.

Igasugune isolatsioon või kogemuste vahetamise võimaluste puudumine tekitab aga rutiini ja tüdimust. Hoiame pöialt, et Muhu noortekeskus on nüüdseks teise noorsootöötaja tööle saanud, intervjuud igatahes juba käisid ja palgafondki oli olemas.

Varsti kirjutame uutest külas käikudeks, seniks aga toimekat suve! Võtke meiega ühendust www.eny.org.ee või Facebookis: tuleme ka teile külla.

Projekti toetab hasartmängumaksu nõukogu

Ühise eesmärgi nimel: SOSi noored aitavad ka teistel jalad alla saada

SOS lastekülas üles kasvanud ja nüüdseks juba iseseisvunud noored said projektile «Asendushoolduse noored teel iseseisvasse ellu» rahalise toetuse Euroopa Noored programmil. Tegemist on Eestis esmakordse algatusega, mille on enda peale võtnud hoolekandekogemustega noored ise, olles loonud grupi nimega «Ühise eesmärgi nimel».

See projekt ei piirdu ainult üheaastase tegevusega, vaid on algus sellele, et seesugune võrgustik saaks kanda kinnitada ka järgnevatel aastatel, kujunedes tugipunktiks kõikidele Eesti noortele, kes kasvavad või on kasvanud asendushooldusel.

Noorel on pahatihti keeruline kujuneda aktiivseks kodanikuks, nii laiemas kui kitsamas mõttes, kui tema esmased vajadused, nagu näiteks eluase, töökoht ja turvaline toetav täiskasvanu, ei ole täidetud. Ellu astunud noored on kogenud, millised raskused ja ootamatud situatsioonid võivad ette tulla, kui asutakse suurt maailma «vallutama» ja kuidas seal ellu jääda ning kust vajadusel tuge saada. Toetades asenduskodust lahkuvaid noori, aitame neil kujuneda aktiivseteks kodanikeks.

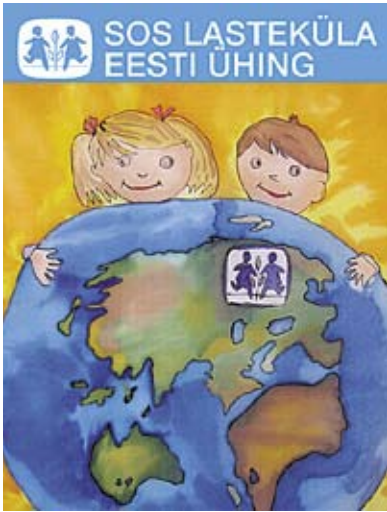
Projekt on oluline selleks, et oleks võimalik viia sõnum ametnike ja poliitikuteni, sest leiame, et asendushooldusel olevad või sealt lahkunud noored vajavad teistega võrdsed võimalusi. Projekti käigus on võimalik välja selgitada abivajajad (sh terviseprobleemidega, erivajadustega, riigikeelt mitteoskavad, töötud jne). Samuti külastavad noored Eestimaa asenduskodusid, et leida sealt neid, kes on valmis ja tahavad osaleda selle aasta projekti tegevustes ning näevad endid ka tulevikus osana tugivõrgustikust kõikidele ülejäänud asendushooldusel ja sealt lahkunud noortele.

Ouline moment on kindlasti avalikkuse teavitamine, mida püütakse teha erinevate informatiivsete postkaartide levitamise kaudu, kodulehe loomisega, kuhu koondatakse võimalikult palju teavet projektist endast, aga ka valdkonnasist informatsiooni, samuti korraldatakse projekti raames seminar.

Järgmiseks sammuks on noorte algatusele juriidilise vormi andmine (nt mittetulundusühing) ning tulevikutegevuste väljaselgitamine.

Soovime, et selles projektis osalemine tekitaks noortes soovi järjepidevalt asendushoolduse süsteemi muutustes kaasa rääkida, mõelda süsteemsel ja lõppkokkuvõttes mõjutada ka otsustusprotsesse.

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon

Juba viies Tallinna noortenädal

PILLE RIIN PETTAI

vabatahtlike liikumise Vabakas liige

Mai keskel, täpselt 15.–21. maini leidis juba viiendat korda aset Tallinna noortenädal. Seekord toimus see Euroopa noortenädala raames, mida tähistati lisaks Eestile ka üle terve Euroopa. Ürituse fookus oli suunatud eelkõige vabatahtlikkusele, mistõttu paljud üritused olid seotud heategevuslikkuse ning aktiivse elustiiliga.

Nädala jooksul oli võimalik osaleda erinevates töötubades, kus teadjamate abiga sai proovida kätt nii fotograafias, grafitikunstis kui ka keraamikas. AHHA keskus pakkus magusa sõpradele võimaluse valmistada täitsa ise šokolaadi ja martsipani ning kõigile filmihuvilistele anti võimalus teha plastiliinist omaenda filmi. Need, kellele jäi ise meisterdamisest väheks, kutsuti nädala vältel vaatama muusikafilmi programme, mille korraldajaks oli JUST film.

Muusikafännidele pakuti võimalust osaleda «Talk Trumm-It / Kingi oma aega» kohtumisõhtul, kus dirigent Hirvo Surva rääkis kõigest, mis seotud kooride, juhtimise ja laulmisega. Kavas oli ka heategevuslik kontsert, mille raames koguti raha puuetega laste muusika- ja kunstiõpingute toetamiseks.

Aktiivsemad osalejad said võimaluse panna oma keha proovile öisel Friday Night Skate'il. Riietununa kollasesse, kihutasid nad rulluisukudel ja ratas- tel läbi öise Tallinna, turvatuna erinevate tulukeste ja helkuritega. Veidi sõjakamad aktivistid kutsuti laserlahinguid pidama Megazone'i, kus neile anti võimalus põgeneda reaalsusest mahajäetud linnaagulisse, harjutama meeskonnatööd.

Lõpuks jõuame ka ürituse põhilise fookuse juurde, milleks oli vabatahtlikkus. Noortenädala raames said noored teada, et vabatahtlikuna tegutsemine võib olla noore inimese esimeseks töökogemuseks. Läbi selle on võimalik proovida kätt uues valdkonnas ning laiendada silmaringi.

Näidati, milliseid vabatahtliku töö võimalusi pakutakse ning mida on oma projektidega korda saatnud Eestis tegutsevad vabatahtlikud. Tallinna ja Euroopa noortenädalale pandi punkt Vabaduse väljakul toimunud *flashmob*'iga, mille raames said kõik soovijad aidata kaasa vabatahtlikkuse nähtavaks muutmisele.

Kõigile neile noortele, kes leidsid endist kahjutunde, et sel aastal Tallinna noortenädala raames korraldatud üritustele ei jõudnud, võin lohutuseks öelda, et noortenädal tuleb järgmisel aastal uuesti, veel parema ja mitmekesisemana!

Noored spreivärvikunsti töötoas prügikonteineritele uut nägu andmas.

Foto: Ilona-Evelyn Rannala

Estonia nakatab lapsi ooperi- ja ballettipisikuga

MAILIS KUUR

rahvusooper Estonia noortetöö juht

Nelja viimase aasta jooksul on rahvusooperi haridusprojektidest ja ekskursioonidest osa võtnud juba üle kümne tuhande noore vanuses 4–18 eluaastat. Ühe teatritrühvaja vältel on osalejaid talviselt 30 koolist ja lasteaiast, tagasisidena laekub üle 500 essee ja joonistuse, millest parimad leiavad oma koha näitusel Estonia teatris.

Äsja lõppes rahvusooperi 105. hooaeg, mille jooksul külastas teatrimajas toimunud muusikateemalisi haridusprojekte ja ekskursioone üle 3500 lapse. Suvelaagrit teatrimajas korraldatakse juba kuuendat aastat. Sel suvel ootame teatrimajja noori vanuses 8–13 eluaastat, kes soovivad estoonlaste abiga ühe vahva muusikaetenduse ise valmis teha. Sügisel jätkame aga põnevate haridusprojektidega. Vali välja oma lemmik ning tule koos sõprade ja klassikaaslastega!

PÄIKESEKUNINGAST KRATINI EHK BALLETTIAJALOO KIIRKURSUS

Projekt on mõeldud õpilastele algkoolist kuni gümnaasiumini. Programmi viivad läbi rahvusballeti solistid, programmijuht ja klaverisaatja. Lastele tutvustatakse balleti ajalugu koos tantsulist näidetega, näidatakse ka kostüüme ning seletatakse, miks need just sellised peavad olema ja kuidas need valmivad. Projekti on võimalik siduda ka etendusega. Sel juhul tutvustatakse

ülevaatlilikult ka etendust, mida vaadata minnakse.

BALLETT SELGEKS TUNNIGA! KUIDAS NAD SEDA TEEVAD?

Ka see projekt on mõeldud lastele algkoolist kuni gümnaasiumini, kuid keskendub pigem tehniliste detailide näitamisele ja tutvustamisele. Programmi viivad läbi rahvusballeti solistid, programmijuht ja klaverisaatja. Lastele näidatakse tõsteid, hüppeid, keerutusi, jalatõsteid jm. Küsitakse, kuidas nad seda teevad ja leitakse sellele ka vastus. Samuti käsitletakse sisu edasiandmist pantomiimis ning õpilastel endil on võimalus seda katsetada.

PROJEKT MUINASJUTU «HUNT JA SEITSE KITSETALLE» AINETEL

Lavale seatakse muinasjutt «Hunt ja seitse kitsetalle». Lapsed saavad algusest lõpuni kaasa lüüa etenduse sünniloos. Koos muusikute ja solistidega ning jutustaja/lavastajaga mängitakse see muinasjutt iseendale ja oma sõpradele ette. Projekt on mõeldud lasteade- dade vanematele rühmadele ning algklassilastele.

MÄNG MUUSIKA SAATEL

Projekt on mõeldud lasteadeade vanematele rühmadele. Projekti peamine märksõna on «mäng» – läbi mängu õpetatakse lastele, mis on teater, mis etendus, kes laulja, kes dirigent, milliseid mängu mängitakse ooperimajas jne. Programmi lõpetab väike vikto-

Rahvusooper Estonia projekt «Täna teeme ooperit».

Foto: Madli Liis Pärt

riin, kus kinnistatakse õpitut. Kõik lapsed saavad süüa teatrikommi ja kingituseks kuninglikud rahvusooperi kroonid.

Lisaks hariduslikele noorteprojektidel on võimalik osaleda teatrimaja ekskursioonidel. Huvilistel on võimalik vaadata erinevaid saale, talveaeda, lava, lavatagust ja külastada töökodasid.

Lisaks nimetatud projektidele on

loomulikult mängukavas mitmed tore- dad lasteetendused. 4. aprillil 2012 esi- etendub «Laserharf», mis on kontsert- etendus noortele ooperi- ja balletihuvi- listele.

Estonia solistide esituses tulevad et- tekandele populaarsed lood ooperi- ja balletirepertuaarist ning räägitakse põ- nevaid lugusid, millele on saateks parajal määral tossu, valku ja müristamist. Sa- muti ootab kõiki lapsi endale külla Pipi.

Detsembris on võimalus kammer- saalis vaadata «Käikivi kosmosest», mis on Olav Ehala ja Leelo Tungla muusikaline lastelavastus kooliealistele. Talveaeda on jõulude ajal oodatud kõik mudilased vaatama jõulumuusi- kali «Mõmmi jõuluaabits».

Lisainformatsioon kodulehelt
www.opera.ee ja
Mailis Kuur: mailis.kuur@opera.ee

VÄLJAANDJA: TALLINNA SPORDI- JA NOORSOAMET

Peatoimetaja Robert Lang
robert.lang@tallinnlv.ee

hoog sisse!

TALLINNA SPORDI- JA NOORSOAMET

YFU EESTI
Youth For Understanding
Rahvusvaheline Õpilasvahetus

